Lietas arhīva Nr. C-2043-20/43
ECLI:LV:ZRT:2020:0309.C73606519.4.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Ogrē 2020. gada 9. martā

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis D.Plaudis,
rakstveida procesā izskatīja civillietu ADB „Gjensidige" Latvijas filiāles prasībā vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

2019. gada 4. novembrī prasītājs ADB „Gjensidige" Latvijas filiāle tiesā iesniedza prasības pieteikumu vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu, kurā, pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1.punkta „c" apakšpunktu, prasītājs lūdz tiesu: piedzīt no /pers. A/ par labu ADB „Gjensidige" Latvijas filiālei zaudējumus 901,45 EUR apmērā; tiesas izdevumus – valsts nodevu 135,22 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR.

Prasībā norādīts, ka 2018. gada 12. oktobrī starp ADB „Gjensidige" Latvijas filiāli un /pers. A/ tika noslēgta un izsniegta apdrošināšanas polise Nr.SFB303540, uz kuras pamata tika apdrošināts transportlīdzeklis /TL marka/ 320, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/. Polises darbības termiņš bija no 2018. gada 12. oktobra līdz 2019. gada 11.janvārim.

2018. gada 4. novembrī atbildētājs, vadot transportlīdzekli, izraisīja ceļa satiksmes negadījumu (saīsināti – CSNg), kā rezultātā tika bojāts transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/.

2018. gada 28. novembrī prasītājs, kā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošinātājs, saņēma iesniegumu ar lūgumu kompensēt CSNg rezultātā transportlīdzeklim /TL marka/, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, nodarītos bojājumus. Pamatojoties uz iesniegumu, polisi, sauszemes transportlīdzekļu tehniskā eksperta /pers. C/, sertifikāts AA Nr.260, sastādīto transportlīdzekļa apskates protokolu, zaudējumu aprēķinu un apstiprināto bojātā transportlīdzekļa remontuzņēmuma sastādīto aprēķinu par transportlīdzekļa remontu, prasītājs 2018. gada 19. decembrī veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 901,45 EUR apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas inspektora 2018. gada 28. novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PC190792 ir konstatēta /pers. A/ dalība un vaina 2018. gada 4. novembra CSNg, kā arī fakts, ka atbildētājs pēc CSNg izraisīšanas atstājis notikuma vietu, pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Atbildētājs ir CSNg izraisītājs, kurš atstājis negadījuma vietu, un prasītājam ir radušās tiesības regresa kārtībā piedzīt izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību no atbildētāja.

Prasītājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2019. gada 11. novembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētāja var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2019. gada 12. decembrī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst.

Paskaidro, ka saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 35.pantu (OCTA) prasītājam kā apdrošinātājam nemaz nebija pamata izmaksāt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas atlīdzību /pers. E/ par bojāto automašīnu /TL marka/. Ja apdrošinātājam nebija pamata izmaksāt ???? atlīdzību, tad attiecīgi nav pamata tagad šo summu prasīt no atbildētāja. Ja izmaksa veikta, pārkāpjot ???? likumu, tad šādu summu vairs nevar uzskatīt par izmaksātu ???? likuma ietvaros.

No Iekšlietu ministrijas Informācijas centra izziņas par CSNg redzams, ka arī /pers. E/ tāpat kā atbildētājs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 41.1.punktu, par ko viņam ir piemērots administratīvais sods saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{16}$ panta piekto daļu.

Ņemot vērā, ka abi transportlīdzekļa vadītāji nevarēja vienoties un aizpildīt saskaņoto paziņojumu, gaidot policiju abām pusēm, arī cietušajam ir jāpaliek negadījuma vietā un jāpaziņo par to policijai. Turpretī /pers. E/ šīs CSN prasības nav izpildījis, bet policijā ar iesniegumu ir vērsies tikai divas dienas vēlāk pēc negadījuma.

Atbildētājs norāda, ka negadījums notika Sporta un atpūtas kompleksa "Rullītis" auto trasē treniņbraucienu laikā. /pers. E/ savu cietušo automašīnu bija novietojis aiz trases nožogojuma. Treniņbraucienā, atbildētājam vadot automašīnu pa trasi un to nesavaldot, atbildētājs iebrauca aizsargriepās, kas izkustināja žogu un kas savukārt bojāja /pers. E/ automašīnu. Šajā vietā nebija ierīkota apmeklētāju stāvvieta un nekas neliecināja, ka šī vieta būtu paredzēta stāvvietas mērķiem.

/pers. E/ iesniegumā policijai norāda, ka savu automašīnu /TL marka/ bija novietojis tehniskajā parkā, kas norāda, ka skaidri apzinājās, ka tā nav trases apmeklētājiem paredzēta stāvvieta.

Ņemot vērā, ka negadījums notika auto trasē, kurā tās izmantotāji treniņbraucienos apgūst sportiskas braukšanas iemaņas, tad /pers. E/ nedrīkstēja ignorēt drošības risku, kāds rodas, ja aktīva treniņbrauciena laikā viņš savu automašīnu /TL marka/ novieto tiešā trases tuvumā, kur nav paredzēta stāvvieta. Attiecīgi jāsecina, ka bojājumi /pers. E/ automašīnai radās viņa paša rupjas neuzmanības dēļ, bet prasītājam šādos apstākļos nebija pamata izmaksāt ???? atlīdzību.

2020. gada 2. janvārī tiesā saņemta prasītāja atsauksme uz atbildētāja paskaidrojumiem, kurā norādīts, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Atsauksmē norādīts, ka prasība celta, ņemot vērā Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas inspektora 2018. gada 28. novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PCI90792, kurā tika konstatēta atbildētāja dalība un vaina 2018.gada 4. novembra CSNg, kā arī fakts, ka atbildētājs pēc CSNg izraisīšanas atstājis notikuma vietu, pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav apstrīdēts vai atcelts.

Nav strīda par to, ka atbildētājs pēc negadījuma atstājis notikuma vietu.

No lietas materiāliem ir konstatējams, ka arī transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, tiesīgais lietotājs ir pametos negadījuma vietu, par ko šī transportlīdzekļa vadītājs ir saukts administratīvās atbildības. Prasītāja ieskatā šis apstāklis nekādā veidā neietekmē lēmuma pieņemšanu par zaudējumu atlīdzināšanu un regresa prasības celšanu. Tāpat Prasītājs ir ņēmis vērā administratīvajā lietvedībā konstatēto apstākli, ka transportlīdzeklis /TL marka/ 320, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, ir atradies kustībā, bet transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, novietots stāvēšanai. Papildus ir jāmin, ka transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, tiesīgais lietotājs ir administratīvi sodīts par CSNg vietas atstāšanu, bet transportlīdzekļa /TL marka/ 320, valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/, tiesīgais lietotājs ir administratīvi sodīts gan par CSNg vietas atstāšanu, gan par CSNg izraisīšanu.

2020. gada 4. martā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi par prasītāja atsauksmi, kuros norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst.

Norāda, ka, ņemot vērā likumdošanu, ja abas CSNg iesaistītās puses atstāj CSNg vietu, nepaziņojot Valsts policijai, apdrošināšanas atlīdzību neizmaksā.

Norāda, ka otra iesaistītā transportlīdzekļa vadītājs /pers. E/ savu transportlīdzekli /TL marka/ novietoja stāvēšanai neparedzētā vietā tiešā trases tuvumā, tādējādi ir rīkojies augstākā mērā vieglprātīgi un nevērīgi, kas atbilst rupjai neuzmanībai.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē un tiesa nav uzskatījusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, līdz ar to 2019. gada 19. decembrī nolemts un pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un saīsinātā sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2020. gada 9. martā.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punktu vienkāršotās procedūras lietā 2020. gada 9. martā ir sastādīts saīsināts spriedums.

2020. gada 11. martā tiesā saņemts atbildētāja ADB „Gjensidige" Latvijas filiāles sprieduma sastādīšanas lūgums.

**Motīvu daļa**

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesa atzina, ka prasība ir nepamatota un noraidāma pilnībā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No lietas materiāliem pievienotās Izziņas par ceļu satiksmes negadījumu redzams, ka 2018. gada 4. novembrī plkst.15:10 Jelgavā, Aku ceļš 1, sporta kompleksa "Rullītis" teritorijā notika ceļu satiksmes negadījums, kurā transportlīdzeklis /TL marka/ 320, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kuru vadīja /pers. A/, uzbrauca trases riepu nožogojumam, kas bojāja stāvošu automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kuras vadītājs bija /pers. E/. Abi vadītāji ceļu satiksmes negadījuma vietu atstāja, pārkāpjot noteikto kārtību, par ko abiem vadītājiem uzlikti administratīvie sodi pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{1}$ $^{6}$ panta piektās daļas. /pers. A/ turklāt pārkāpis Ceļu satiksmes likuma 19.panta trešās daļas prasības – ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, kā arī Ceļu satiksmes noteikumu 99.punkta prasības – transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā), par ko viņš papildus saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.$^{4}$ panta četrpadsmitās daļas, t.i., par citu šajā kodeksā neminētu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu *(lietas 14-15., 24.lapa).*

Lietā nav strīda, ka /pers. A/ un /pers. E/ lēmumus par viņiem uzliktajiem administratīvajiem sodiem būtu pārsūdzējuši, tādējādi secināms, ka tie ir stājušies likumīgā spēkā.

Prasītājs par transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, remontu 2019. gada 19. decembrī izmaksāja SIA "Kalves autodarbnīca" apdrošināšanas atlīdzību 901,45 EUR saskaņā ar apdrošināšanas atlīdzības lietu 26-01-052938, 303540SFB (*lietas 16.-23.lapa).*

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta pirmās daļas 1.punkta „c" apakšpunktu apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas pēc ceļu satiksmes negadījuma, neievērojot šajā likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktās prasības, atstājis notikuma vietu.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 31. panta pirmo daļu apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar minētā panta otro daļu zaudējumu atlīdzina tas apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 35.panta 12.punkts nosaka, ka apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs neatlīdzina zaudējumus sakarā ar mantas bojājumu vai bojāeju, kas nodarīti ceļu satiksmes negadījumā, par kuru saskaņā ar normatīvajiem aktiem bija jāpaziņo Valsts policijai, bet tas nav izdarīts ar pašu ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

Minētā tiesību norma ir imperatīva. No tās izriet, ka apdrošinātājs neatlīdzina zaudējumus, ja par CSNg noteiktā kārtībā nav paziņots Valsts policijai.

Iepriekš spriedumā konstatēts, ka abi transportlīdzekļu vadītāji, t.sk. /pers. E/, ceļu satiksmes negadījuma vietu atstāja, pārkāpjot noteikto kārtību un nepaziņojot Valsts policijai.

Ņemot vērā norādīto, prasītājam nebija likumīga pamata veikt atlīdzības izmaksu par /pers. E/ bojātā transportlīdzekļa bojājumu novēršanu.

Nepamatoti atlīdzinot zaudējumus transportlīdzekļa vadītājam, ignorējot Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 35.panta 12.punkta prasības, apdrošinātājam nevar rasties tiesisks pamats regresa prasības celšanai.

Tiesas ieskatā konstatētie apstākļi ir pietiekams pamats prasības noraidīšanai.

Tāpat saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 35.panta 1.punktu apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs neatlīdzina zaudējumus, kuri radušies, lietojot transportlīdzekli, bet par kuru nodarīšanu atbildība saskaņā ar Civillikuma 2347.pantu neiestājas. Tie ir zaudējumi, kuri radušies trešajai personai nepārvaramas varas dēļ, ar pašas šīs personas nodomu vai šīs personas rupjas neuzmanības dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 2347.panta otro daļu tam, kura darbība saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem (transports, uzņēmums, būvniecība, bīstamas vielas u.tml.), ir jāatlīdzina zaudējumi, ko nodarījis paaugstinātas bīstamības avots, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ.

Civillikuma 1645.panta pirmā daļa nosaka, ka neuzmanība ir rupja, ja kāds rīkojas augstākā mērā vieglprātīgi un nevērīgi, vai mazāk rūpējas par viņam uzticētām svešām lietām un darīšanām nekā par savām paša, vai arī uzsāk tādu darbību, kuras kaitīgums un bīstamība nevarēja un nedrīkstēja palikt viņam nezināmi.

Civillikuma 2354.pants nosaka, ka prasījumiem par lietu prettiesīgu bojāšanu jāpiemēro 1776.-1792.panta noteikumi.

Saskaņā ar Civillikuma 1776.pantu cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi. Tiesību aizskārējs var prasīt atlīdzināmo zaudējumu apmēra samazinājumu tādā apmērā, kādā cietušais, ievērojot pienācīgu rūpību (1646.p.), varēja zaudējumus novērst.

No lietas materiāliem izriet, ka transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, vadītājs /pers. E/ savu transportlīdzekli bija novietojis stāvēšanai tiešā trases tuvumā.

/pers. E/ varēja un viņam vajadzēja paredzēt riskus, kas var rasties, novietojot transportlīdzekli tiešā trases tuvumā, proti, viņš varēja un viņam vajadzēja apzināties, ka trase, kurā tiek apgūtas sportiskas braukšanas iemaņas un kurā automašīnas tiek izmantotas uz to tehnisko spēju galējās robežas un vairāk, ir saistīta ar paaugstinātu bīstamību un risku, kas būtiski atšķiras no ikdienas ceļu satiksmes apstākļiem uz publiskiem ceļiem.

Tiesa uzskata, ka transportlīdzekļa /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ vadītāja /pers. E/ rīcībā, kad transportlīdzeklis tika novietots tiešā trases tuvumā, ir konstatējama rupja neuzmanība.

Norādītajos apstākļos apdrošinātājam nebija pamata atlīdzināt zaudējumus /pers. E/ arī saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 35.panta 1.punktu.

Nodibinot, ka prasītājam nebija pamata atlīdzināt CSNg rezultātā radušos zaudējumus, tiesa secina, ka prasītājs nav ieguvis regresa tiesības, līdz ar to prasība ir noraidāma pilnībā.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 194., 250.$^{18}$, 250.$^{25}$, 250.$^{27}$, 413.-415., 440.$^{2}$, 440.$^{3}$ pantu tiesa

**n o s p r i e d a:**

noraidīt pilnībā ADB „Gjensidige" Latvijas filiāles vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.$^{2}$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā Ogrē.

Pilns spriedums sastādīts 2020. gada 8. aprīlī.

Tiesnesis D.Plaudis